

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR.702
din data de 02.11.2016.

Dosar nr. 312/2016

Petiția nr. 2583/22.04.2016

Petent:

Reclamat: ...

Obiect: publicarea unui articol care face trimiteri la persoanele cu dizabilități.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul susține că, este o persoană încadrată în grad de handicap și prin articolul intitulat "Blestemul trufiei" publicat de partea reclamată, în care s-a folosit textul "... a servit ca o *handicapată locomotor*", s-a simțit jignit.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.2583.24.05.2016, a fost citată domnul ... în calitate de petent, pentru data de 28.06.2016. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.3261.24.05.2016, a fost citat domnul, pentru data de 28.06.2016. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul susține că, este o persoană cu dizabilitate la membrele inferioare, iar partea reclamată prin articolul publicat la data de 17.04.2016, sub denumirea "Blestemul trufiei", a folosit cuvinte jignitoare la adresa persoanelor cu dizabilități. În opinia petentei, textul folosit de reclamat; "a servit ca handicapata locomotor", reprezintă o jignire și o clasificare inferioară, o comparație cu persoanele de ultimă speță, cu ultimii oameni. Textul reclamat al autorului poate

fi regăsit pe <http://republica.ro/blestemul-trufiei>, “E nu numai trufaș, ci și pericolul să te porți ca și cum ai fi câștigat deja, indiferent cu cât conduci. Or, ... era și la un scor pe muchie, nefiind deloc exclus ca ...să poată răsturna situația în câteva secunde...ceea ce s-a și întâmplat. După nesăbuitul ei răcnet prematur de triumf, depresurizată psihic,a servit ca o *handicapată locomotor*. A pierdut fără drept de apel cele două mingi de meci, ghemul și tie-brek-ul la scor de maidan. Setul decisiv n-a mai fost decât agonia unui sfârșit previzibil în fața unei ...mult mai puternică fizic”.

De menționat că, petentul este membru al Asociației Club Sportiv Noblesse Oblige București.

Susținerile părții reclamate

4.2 -

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director al CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care, petenta se simte jignită de către reclamat, prin textul publicat și intitulat “Blestemul trufiei”. Acesta putând fi regăsit pe site-ul <http://republica.ro/blestemul-trufiei>.

Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

Colegiul director, potrivit înscrisurilor depuse la dosarul cauzei constată că petentul este o persoană cu dizabilitate la membrele inferioare și în această situație se simte jignit de reclamat, prin articolul publicat de acesta și intitulat “Blestemul trufiei”. În speță, articolul menționat în petiție, este un comentariu critic cu privire la comportamentul abordat în timpul meciului de către o jucătoare de tenis, vis-à-vis de adversara sa; “E nu numai trufaș, ci și pericolul să te porți ca și cum ai fi câștigat deja, indiferent cu cât conduci. Or,.... era și la un scor pe muchie, nefiind deloc exclus ca să poată răsturna situația în câteva secunde...ceea ce s-a și întâmplat. După nesăbuitul ei răcnet prematur de triumf, depresurizată psihic.... a servit ca o *handicapată locomotor*. A pierdut fără drept de apel cele două mingi de meci, ghemul și tie-brek-ul la scor de maidan. Setul decisiv n-a mai fost decât agonia unui sfârșit previzibil în fața unei ... mult mai puternică fizic”.

5.2 Colegiul director, în cazul de față se raportează și la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul din drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept de aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea a avut un afront adus demnității umane. Pe de altă parte, dreptul la libertatea de exprimare este garantat în Constituția României, care prevede în art. 30 alin 1 și 6 că „Libertatea de exprimare a

gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare, sunt inviolabile”. Însă libertatea de exprimare, din perspectiva alin 1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin 2 din art. 30 care prevede în mod expres că „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”. Astfel, textul reclamat de către petent, precum și modul de exprimare a reclamatului “.....a servit ca o *handicapată locomotor*”, poate aduce atingere demnității persoanei. Termenul folosit ca “*handicapată locomotor*”, poate fi considerat ca jignitor și defăimător la adresa petentului. Ca urmare, Colegiul director se pronunță potrivit dreptului la libertate de exprimare și dreptului la demnitatea persoanei respective, interzicerea discriminării raportat la declarația reclamatului obiect al prezentei petiții. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și în consecință se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă), **să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (5) din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că acest text de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

5.3 În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. Principiile enumerate sunt cu atât mai importante atunci când în discuție este presa” (CEDO, *Lingens c. Austriei*, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

Reclamatul, în conținutul textului folosit, prin expresia “...a servit ca o *handicapată locomotor*”, face o comparație de joc, pe care o cataloghează ca anormală, nefirească pentru o jucătoare profesionistă de tenis, iar petentul se simte jignit pentru modul de exprimare, fiind o persoană cu dizabilitate locomotorie. Comparația în cauză, poate leza imaginea persoanelor încadrate în grad de handicap locomotor, subliniindu-le imobilitatea acestora și neputința în efectuarea de mișcări simple.

5.4 De reținut însă faptul că Colegiului prin analiza sa, nu dorește o constrângere a dreptului la exprimare a opiniei și informării publice, dar, limbajul folosit mai ales în situația unui gazetar, trebuie să nu fie unul de natură a atinge demnitatea persoanei ori a unui grup de persoane diagnosticate cu o boală de orice fel.

Astfel, Colegiul este de opinie că în speță se poate reține un raport de cauzalitate între un criteriu interzis potrivit art. 2 alin 1 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată și faptele imputate. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată, “Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, or acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă,

naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată or de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

În ceea ce privește solicitarea petentului de a oblige partea reclamată la plata unui leu cu titlu de despăgubire în contul Asociației sportive pe care o conduce menționăm faptul că, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu are competența materială pentru a solicita acest lucru, instanța de judecată fiind competent pentru a obliga pe cineva, în a face ori a nu face ceva.

Colegiul director, recomandă părții reclamate, în speță domnulsă nu mai folosească pe viitor, termeni or expresii care pot aduce atingere demnității umane, în speța de față persoanelor încadrate în grad de handicap locomotor.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate întrunesc elementele de discriminare potrivit art.2, alin.1), coroborat cu art. 15, “Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, or acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată or de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”, din O.G nr.137/2000, modificată.

2. Recomandă părții reclamate, în speță domnulsă nu mai folosească pe viitor, termeni or expresii care pot aduce atingere demnității umane în speța de față persoanelor încadrate în grad de handicap locomotor.

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

4. O copie a hotărârii se va transmite părților.

a) ...

b)

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Redactat C.J și R.O